

सहसैवाभिसंकुद्धास्तदासोत्तुमुलं महत् । ततोऽन्योऽन्यं प्रधावन्तः सम्प्रहारं प्रचक्रिरे ।
 ततः शब्देन महता प्रचक्रमे वसुन्धरा । पक्षिणश्च महाघोरं व्याहरन्तो विबभ्रमुः ।
 सप्रभयोदितः सूर्यो निष्प्रभः समपद्यत । ववुश्च वातास्तुमुलाः शंसन्तः सुमहद्भयं ।
 घोराश्च घोरनिर्द्वादाः शिवास्तत्र ववाशिरे । वेदयन्त्यो महाराज महद्वैशमगातं ।
 दिशः प्रज्वलिता राजन् पांशुवर्षं पपात च । रुधिरेण समुन्मिश्रमस्थिवर्षं तथैव च ।
 रुदतां वाहनानाञ्च नेत्रेभ्यः प्रापतज्जलं । सुसुवुश्चासक्तन्मूत्रं प्रधायन्तो विशाम्यते ।
 अन्तर्हिता महानादाः श्रूयन्ते भरतर्षभ । रघसां पुरुषादानां नदतां भैरवान् रवान् ।
 सम्यतन्तश्च दृश्यन्ते गोमायुबलवायसाः । श्वानश्च विविधैर्नादैर्वाशन्तस्तत्र मारिष ।
 ज्वलिताश्च महोक्ता वै समाहृत्य दिवाकरं । निपेतुः सहसा भूमौ वेदयन्त्यो महद्भयं ।
 महान्यनीकानि महासमुच्छ्रये ततस्तयोः पाण्डवधार्तराष्ट्रयोः । चकम्पिरे शङ्खमृदङ्गनिःस्वनैः प्रकम्पितानीव वनानि
 वायुना ।

नरेन्द्रनागाश्वसमाकुलानामभ्यागतानामश्विवे मुहूर्त्ते । बभूव घोषस्तुमुलश्चमूनां वातोद्धतानामिव सागराणां ।

इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्वणि भीष्मवधपर्वणि उत्पातदर्शने शततमोऽध्यायः ॥ १०० ॥

॥ सञ्जय उवाच ॥ अभिमन्युरथोदारः पिशङ्गैस्तुरगोत्तमैः । अभिदुद्राव तेजस्वी दुर्योधनबलं महत् ।

विकिरन् शरवर्षाणि वारिधारा इवाम्बुदः । न श्रेकुः समरे क्रुद्धं सौभद्रमरिसूदनं ।

शस्त्रैर्घ्नितं गाहमानं सेनासागरमचयं । निवारयितुमथाजौ त्वदीयाः कुरुनन्दन ।

तेन मुक्ता रणे राजन्शराः शत्रुनिर्वहणाः । क्षत्त्रियाननयच्छूरान् प्रेतराजनिवेशनं ।

यमदण्डोपमान् घोरान् ज्वलिताशीविषोपमान् । सौभद्रः समरे क्रुद्धः प्रेषयामास सायकान् ।

सगयान् रथिनस्तूर्णं हयैश्चैव ससादिनः । गजारोहंश्च सगजान् दारयामास फाल्गुनिः ।

तस्य तत् कुर्वन्तः कर्म महत् सङ्घे महीभृतः । पूजयाञ्चक्रिरे हयाः प्रशंससुश्च फाल्गुनिं ।

तान्यनीकानि सौभद्रो द्रावयामास भारत । त्वलराशीनिवाकशि मारुतः सर्वतो दिशं ।

तेन विद्राव्यमाणानि तव सैन्यानि भारत । चातारं नाथ्यगच्छेरन् पङ्के मग्ना इव द्विपाः ।

विद्राव्य सर्वसैन्यानि तावकानि नरोत्तम । अभिमन्युः स्थितो राजन् विधूमेऽग्निरिव ज्वलन् ।

न चैनं तावका राजन्विषेज्जरिघातिनं । प्रदीप्तं पावकं यदत् पतङ्गाः कालचोदिताः ।

प्रहरन् सर्वशत्रुभ्यः पाण्डवानां महारथः । अदृश्यत महेष्वासः सवज्ज इव वासवः ।

हेमपृष्ठं धनुश्चास्य ददृशे विचरद्दिशः । तोयदेषु यथा राजन् राजमाना शतहृदाः ।

शराश्च निशिताः पीता निश्चरन्ति स्म संयुगे । वनात् फुल्लदुमाद्राजन् भ्रमराणामिव व्रजाः ।

तथैव चरतस्तस्य सौभद्रस्य महात्मनः । रथेन काञ्चनाङ्गेन ददृशुर्नान्तरं जनाः ।

मोहयित्वा कृपं द्रोणं द्रौणिञ्च सुमहद्वलं । सैन्धवश्च महेष्वासो विचरन् लघु सुष्टु च ।

मण्डलीकृतमेवास्य धनुः पश्यामि भारत । सूर्यमण्डलसङ्काशं दहतस्तव वाहिनीं ।